

**Συνέδριο Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
«Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Ειρηνική Συμβίωση:
ο ρόλος του σχολείου»**

Λάρνακα, 19 Νοεμβρίου 2009

ΜΕΡΟΣ Β΄: Εργαστήρια

A. «Identity versus Peace: Identity Wins», Z. Bekerman

Ο Zvi Bekerman εστιάζει στην πολύπλοκη και δυναμική διαπραγμάτευση ατομικών και ομαδικών ταυτοτήτων για κοινότητες που εμπλέκονται στην παιδαγωγική της ειρήνης και της συμφιλίωσης. Διερευνώντας τις εμπειρίες των μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων σε ένα δίγλωσσο αραβο-εβραϊκό σχολείο στο Ισραήλ, ο Bekerman διαπιστώνει ότι, ενώ τα παιδιά συχνά μπορούν να διευρύνουν τα όρια της εθνικότητας και της θρησκείας, οι ενήλικες δυσκολεύονται να διαπραγματευτούν την κοινωνικο-ιστορική τοποθέτησή τους σε συνάρτηση με τους στόχους τους για την ειρήνη. Καθημερινές πρακτικές - από την αναγνώριση της μοναδικότητας των μαθητών που συμμετέχουν σε θρησκευτικές πρακτικές εκτός του εθνικού τους υποβάθρου μέχρι το διαχωρισμό εθνικών τελετουργιών - προάγουν στατικές και εθνικιστικές θεωρήσεις της ταυτότητας που περιορίζουν τις δυνατότητες αυτών των σχολείων να προωθήσουν ουσιαστική αλλαγή υπέρ της ειρήνης. Ο Zvi Bekerman επισημαίνει την ανάγκη να διδάξουμε τους μαθητές μας, ώστε να γίνουν δημιουργικοί καλλιτέχνες που θα οικοδομήσουν νέες οδούς αρμονικής συμβίωσης.

B. «Music education activities as a tool for inclusion and respect for diversity: theoretical underpinnings and examples from practice», O. Odena

Στο εργαστήριο θα αναλυθούν περαιτέρω - σε συνέχεια της εισήγησης στην ολομέλεια - οι θεωρητικές αναφορές για τη χρήση της Μουσικής ως εργαλείου ένταξης, συμπεριλαμβανομένης της θεωρίας της διο-ομαδικής επικοινωνίας (inter-group contact). Θα περιγραφούν παραδείγματα μουσικών projects από ορισμένες χώρες που επιδίωξαν να αναπτύξουν διαφορετικούς τύπους ένταξης. Θα διανεμηθούν αντίτυπα μιας πρόσφατης μελέτης και θα συζητηθούν πρακτικές, αναφορικά κυρίως με τη σχέση ανάμεσα στο επίπεδο αντιπαράθεσης, το κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον, τους σκοπούς και τα είδη των δραστηριοτήτων (Odena, 2009). Οι συμμετέχοντες θα συζητήσουν σε μικρές ομάδες τις πραγματικότητες και τις δυνατότητες των συγκεκριμένων εργασιακών τους χώρων. Αυτές οι

συζητήσεις θα δώσουν τροφή σε όλη την ομάδα, με σκοπό να αναπτυχθεί η από κοινού κατανόηση των δυνατοτήτων ανάμεσα στους συμμετέχοντες.

Γ. «Ρατσιστικά και αντιρατσιστικά μηνύματα από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Ο ρόλος του σχολείου», Π. Χαραμής

Είναι γνωστό ότι σήμερα το σχολείο, ένας παραδοσιακός αλλά εξελισσόμενος θεσμός, βρίσκεται σε ανταγωνιστική σχέση με το λεγόμενο *παράλληλο σχολείο*, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Αν και η επίδραση που ασκούν αυτά τα μέσα στα παιδιά και τους νέους είναι ιδιαίτερα σημαντική, ελάχιστα υπολογίζεται στο επίσημο σχολικό πρόγραμμα. Έτσι, οι έφηβοι αφήνονται ανεπαρκώς προετοιμασμένοι ή εντελώς απροετοίμαστοι να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και τους κινδύνους των μέσων. Πολλοί ειδικοί έχουν επιχειρήσει να συσχετίσουν την ενίσχυση των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας με την επίδραση που ασκούν τα μέσα. Από παρόμοιες αντιλήψεις εμφορείται σε σημαντικό βαθμό και η κοινή γνώμη. Ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η αρνητική στάση έναντι των μεταναστών δημιουργείται σε συνάφεια με πραγματικές καταστάσεις της ζωής και με συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες, κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι και η διαμεσολαβημένη από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας εκδοχή της πραγματικότητας μπορεί, επίσης, να συμβάλει είτε σε ενίσχυση των αρνητικών στάσεων και στερεοτύπων ή στην άμβλυσή τους. Καθώς οι νέοι αφιερώνουν σημαντικό μέρος του ελεύθερου χρόνου τους στην τηλεόραση και στα άλλα μέσα μαζικής επικοινωνίας, οι επιδράσεις που δέχονται από αυτά δεν μπορεί να θεωρηθούν αμελητέες. Τα παιδιά και οι έφηβοι με κατάλληλες παιδαγωγικές δραστηριότητες μπορούν να αναπτύξουν μια διαφορετική σχέση με τα μέσα και παράλληλα να εκλεπτύνουν τη διαπολιτισμική ευαισθησία τους και να προετοιμαστούν κατάλληλα σε θέματα, όπως ο σεβασμός της ανθρώπινης προσωπικότητας, η αποδοχή της ετερότητας, η ανεκτικότητα απέναντι στο διαφορετικό και η απόρριψη των στερεοτύπων και των διακρίσεων. Προκύπτει, συνεπώς, ένα παιδαγωγικό πεδίο στο οποίο ο ρόλος του σχολείου μπορεί να αποβεί εξαιρετικά γόνιμος. Σκοπός του εργαστηρίου είναι να θέσει στο επίκεντρο της συζήτησης τις παιδαγωγικές πρακτικές που θεωρούνται κατάλληλες για αυτό το έργο.

Δ. «My house of value», Π. Χατζηθεοδούλου-Λοϊζίδου, Μ. Φωκαΐδου, Σ. Παπαμάρκου

Το εργαστήριο παρουσιάζει τα αποτελέσματα ενός παρεμβατικού προγράμματος που επικεντρώθηκε σε θέματα διαφορετικότητας και διερεύνησε τη διαφορετικότητα ως απαραίτητο στοιχείο μιας κοινωνικής ομάδας. Το project “My house of value” εφαρμόστηκε σε μια τετάρτη τάξη δημοτικού σχολείου στη Λευκωσία. Ο βασικός στόχος του project ήταν να βοηθήσει τους μαθητές να εξερευνήσουν τον ίδιο τους τον εαυτό και να κατανοήσουν τους άλλους μέσα από τη διερεύνηση διαφορετικών πλευρών εαυτού και σχέσεων με άλλους, πολλαπλής κοινωνικής ταυτότητας, ορίων ταυτότητας, χώρων ανάμεσα σε ταυτότητες κτλ. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν το μάθημα της Τέχνης και την τεχνολογία μέσα από διάφορες δραστηριότητες και να κατανοήσουν τη δική τους ζωή, το άμεσο τους περιβάλλον και πολιτισμό. Στη συνέχεια προσπάθησαν να ανταλλάξουν δικές τους εμπειρίες με άλλους και αναγνώρισαν πρότυπα κοινών βασικών αναγκών και διαφορών. Χρησιμοποιήθηκαν συνεντεύξεις, παρατήρηση σε τάξη, ανάλυση ημερολογίων των εκπαιδευτικών και εργασιών των μαθητών, αντιδράσεις και απαντήσεις, για να διαφανεί το πώς εκπαιδευτικοί και μαθητές έρχονται αντιμέτωποι με τη διαφορετικότητα και το πώς η διαφορετικότητα μπορεί να αγνοηθεί μέσω καθιερωμένων διαδικασιών και εμφάσεων του σχολείου. Το εργαστήριο επικεντρώνεται στο πώς ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές εξετάζουν την έννοια της ομοιογένειας και πώς οι μεθοδολογικές στρατηγικές μπορούν να προωθήσουν τη διαπραγμάτευση της ταυτότητας. Το κυριότερο στοιχείο της διαδικασίας ήταν η δημιουργία μιας νέας προοπτικής αντιμετώπισης της διαφορετικότητας στο σχολείο και του πώς μπορούν να χρησιμοποιηθεί για ενίσχυση της ειρήνης, ενότητας και συνεργασίας.

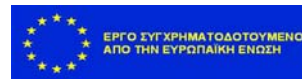
**Κυπριακή
Δημοκρατία**

**Ταμεία
Αλληλεγγύης**

Ευρωπαϊκή Ένωση

**Η Δράση χρηματοδοτείται από
το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης.**